

MUISTIO

Lähettiläjä: SihteeristöVastaanottaja: Työryhmä 8: Puolustus

Asia: **Yhteenveto 4.10.2002 pidetystä kokouksesta**

Yhteenveto asian käsittelystä

1. Kuullut asiantuntijat: Euroopan puolustusmateriaaliteollisuuden ryhmän (EDIG) puheenjohtaja Corrado Antonini, EADSin (European Aeronautic Defence and Space Company) varatoimitusjohtaja Jean-Louis Gergorin, johtaja Laurent Giovacchini (Ranskan puolustusministeriö), Ruotsin puolustusmateriaaliviraston pääjohtajan avustaja Peter Lundberg ja BAE Systemsin Brysselin edustaja Anthony Parry.

Työryhmä seurasi edellä mainittujen asiantuntijavieraiden esityksiä puolustusmateriaalipolitiikkaan liittyvistä asioista.

Antonini korosti olevan tärkeää vahvistaa Euroopalle puolustusmateriaalipolitiikka, joka perustuu vastavuoroiseen markkinoille pääsyyn, sotilaallisia operaatioita koskevien vaatimusten yhdenmukaistamiseen ja pitkällä aikavälillä yhteisen puolustusmateriaaliviraston perustamiseen. Hän peräsi myös lisäresursseja tutkimukseen ja teknologian kehittämiseen, pitkäaikaisten puolustusalan investointien jättämistä vakaussopimuksen ehtojen ulkopuolelle ja parempaa hankintojen koordinoitua.

Gergorin otti esiin tutkimukseen ja teknologian kehittämiseen suunnattujen puolustusalan investointien määrän huomattavan eron Euroopan ja Yhdysvaltojen välillä. Hän ehdotti Euroopan turvallisuus- ja puolustusalan tutkimusviraston perustamista. Virasto toimisi vapaaehtoisen osallistumisen periaatteen pohjalta kuitenkin niin, että osallistumismahdollisuus edellyttäisi ennakkoehdojen täyttämistä. Tämä olisi Euroopan puolustus-teollisuudelle ainoa keino säilyä kilpailukykyisenä. Alan pitäisi voida hyötyä yhteisön tutkimusvaroista, samoin nykyistä puolustusmateriaalialan yhteistyöorganisaation (OCCAR) rakennetta voitaisiin vahvistaa ja se voitaisiin saattaa ehdotetun tutkimusviraston alaiseksi.

Giovacchini korosti puolustusteollisuuden erityisluonnetta, joka edellyttää erityisesti siihen sovitettuja ratkaisuja. Valtioiden välisten hankkeiden kehittämistä on haitannut yhtäläisten sotilaallista toimintaa koskevien näkemysten puute, mutta tilanne on parantumassa seuraavien vuosien kuluessa. On laadittava OCCAR-organisaation ja LOI-prosessin toiminnan pohjalta yhteiset hankintasäännöt ja ohjelmia, joilla on entistä laajempi osallistumispohja. Puolustusteollisuuden osalta voitaisiin käyttää ensimmäisen pilarin välineitä ja järjestelyjä, joilla myönnetään perustamisrahoitusta tutkimuksen alalle.

Lundberg kertoi viime vuosien muutoksista Ruotsin puolustusteollisuudessa. Muutosten taustalla on sopeutuminen uusiin uhkakuihin samalla, kun suurhyökkäystä vastaan puolustautumisen merkitys on vähentynyt. Alalla ollaan siirrytty pääasiallisesta kansallisesta tuotantopohjasta laajaan ulkomaalaisomistukseen ja konsernipohjaisuuteen sekä pienempiin kokonaisuuksiin pohjautuvaan tuotantomalliin. Uudet hankkeet edellyttävät nykyisin poikkeuksetta kumppaneita riittävien resurssien takaamiseksi.

Parry selvitti Euroopan puolustusteollisuuden ongelmia. Se on jäämässä entistä pahemmin väliinputoajaksi, ja Euroopan yritykset ovat vaarassa menettää kykynsä toimia itsenäisesti. Ratkaisun on pohjaututtava kolmeen menettelytapaan: markkinoiden avaamiseen, vaatimusten yhdenmukaistamiseen ja konsolidointiin. Mutta tämä edellyttää poliittista tahtoa. Viraston perustamisen osalta Parry piti tärkeänä saada ensiksi Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikka täysin toimivaksi. Hän toi esiin laajentumisen tuomat haasteet Euroopan puolustusteollisuuden tulevaisuudelle.

2. Näkemyksen vaihto puolustusmateriaalipolitiikasta

Puheenjohtaja pyysi työryhmän jäseniä esittämään ajatuksiaan asiantuntijalausunnoissa käsitellyistä asioista ja keskittymään erityisesti kokouksen esityslistalla esitettyihin neljään kysymykseen.

Useat työryhmän jäsenet totesivat, että puolustusmateriaalipolitiikkaa ei voida määrittellä ennen kuin yksityiskohtaisesti sovittu yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (ja erityisesti Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikka) on saatu täysin toimivaksi. Muutamat jäsenet halusivat sisällyttää perussopimukseen määräykset sovitusta puolustusmateriaalipolitiikasta. Useiden jäsenien mielestä kyseinen politiikka riippuu sotilaallisten uhkakuvien määrittelystä. Useat jäsenet pohtivat mahdollisuutta avata puolustusmateriaalimarkkinat laajemmin kilpailulle ja kehittää puolustusmateriaalipolitiikan sisältöä, jossa komissiollakin voisi olla oma roolinsa. Useat työryhmän jäsenet suosittivat, että harkittaisiin puolustusmateriaaliviraston perustamista - mahdollisesti nykyisten yhteistyöhankkeiden kuten OCCARin pohjalta mutta vahvistamalla sille laajempi toimenkuva, joka saattaisi kattaa myös hankinnat. Kyseisen viraston olisi otettava huomioon eri jäsenvaltioiden toisistaan eroavat etunäkökohdat tällä alalla. Ratkaisuksi kävisi näin ollen vapaaehtoisuuden pohjalta toimiva virasto. Toisaalta yhteistyötä voitaisiin jatkaa myös pelkästään halukkaiden osapuolten kesken soveltavien erityisten yhteistyöjärjestelyjen pohjalta.

Asiantuntijoiden lailla oltiin laajalti yhtä mieltä siitä, että puolustusmateriaalipolitiikan määrittelyn edellytyksenä on uhkakuvien määrittely ja asianmukaisesti toimiva yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka. Todettiin olevan kuitenkin selvää, että rauhantilan tuomaan edulliseen asemaan ei voida enää perustaa ja että lisäresursseja tarvitaan. Todettiin, että puolustusmateriaaliteollisuutta on kohdeltava muista teollisuuden aloista poikkeavalla tavalla. Markkinoita voitaisiin avata entistä laajemmin (vaikkakin todettiin, että Euroopan teollisuus toimii jo Yhdysvaltoja avoimemmin) ja kilpailua lisätä jonkin verran, mutta siinä yhteydessä on otettava huomioon keskinäinen riippuvuus ja toimitusvarmuus. Puolustusmateriaaliviraston perustamista koskevaa ehdotusta (eri vaihtoehtoineen) pidettiin pitkälti harkitsemisen arvoisena ja katsottiin, että tähän ratkaisuun päädyttäessä komissiolle annettaisiin varmasti tärkeä rooli sen yhteydessä.

Puheenjohtaja korosti sitä, että puolustusmateriaalipolitiikkaa tarvitaan Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan tueksi ja takaamaan Euroopan tutkimukselle riittävä maaperä. Eri jäsenvaltioiden täysin erilaisten etunäkökohtien vuoksi olisi harkittava erilaisia ratkaisuja, jotka takaisivat riittävän joustovaran. Katsottiin, että ehdotusta puolustusmateriaaliviraston perustamisesta sellaisten yhteistyöhankkeiden kuten OCCARin pohjalta tai hankkeista saatujen kokemusten pohjalta olisi syytä kehittää edelleen.
